

JOROI PLAY

Febre de bolet

La temporada boletaire té la seva punta en els mesos de setembre a desembre.

Encara que tothom associa la temporada dels bolets amb la tardor, la veritat, però, és que se'n poden trobar tot l'any.

Tardor vol dir bolets. Fins ben entrat el mes de desembre, la muntanya, els boscos i els prats del nostre país són testimonis de l'afany de milers de persones que hi passen i depassen buscant els millors bolets.

Un dissabte qualsevol, a dos quarts de sis del matí, a ca l'Àngel de la Pobla de Lillet (Berguedà). Hi ha quatre cambrers que no paren i no donen l'abast, i no és que el bar sigui ple de nois i noies que van allargassant la nit. No. A ca l'Àngel hi ha una cinquantena de boletaires fent un mossec per no perdre el delit a l'hora d'anar a buscar bolets. Aquesta situació es reproduceix per les terres de bolets cada cap de setmana, i des de fa força temps.

La tradició boletaire és molt arrelada a casa nostra, i no és només una qüestió d'ordre comercial

o culinari, sinó també medicinal i pràctic, quan es fan servir alguns bolets per guarir petites ferides o per encendre el foc. De fet, segons els espanyols, de bolets, només en mengen "els catalans i les cabres". Però també els bascos saben treure profit d'aquest exquisit regal de la natura, apreciat, igualment, a Itàlia i als països escandinaus.

Llocs micòfils. Encara que tothom associa la temporada dels bolets amb la tardor, la veritat és que se'n poden trobar tot l'any. Però, és del setembre al desembre que els boscos són trepitjats per milers

de visitants. Xavier Llimona, president de la Societat Catalana de Micologia, explica que els bolets surten allà on la pluviositat és alta, sobretot al Berguedà, al Ripollès, a la Selva, etc., però en general en les serralades boscoses. "Són llocs molt bons perquè la pluja no hi falla mai. En canvi, l'àrea de Tarragona i la de Lleida o més avall són molt irregulars". La temporada també depèn de l'altitud del bosc, perquè no són pas igual el Maresme —molt bona terra, per cert, per als bolets— i els voltants de Gòsol, posem per cas. "A la muntanya baixa, la temporada pot començar pel setembre i es pot allargar fins als primers dies de desembre. Seria el cas de Barcelona, on és pel setembre que s'hi cullen els millors bolets. Però, als llocs més alts a mitjan octubre ja gela, i la temporada hi és molt més curta", diu Llimona, que precisa que la situació canvia a Mallorca, on es poden trobar molt bons bolets durant tot el desembre.

Després, hi ha la cosa de saber-los conèixer, prou difícil sense una bona pràctica perquè, sense comptar les varietats més petites, de bolets grossos n'hi ha unes dues mil espècies. D'aquests, vora els dos-cents són comestibles, uns trenta tòxics i dotze mortals. Però, tot i el gran nombre de bolets comestibles, la majoria dels qui en busquen només n'aprofiten unes poques espècies; els més coneixedors, fins a una quarantena. I fan bé, perquè la regla d'or del boletaire és collir només allò que es coneix. A cada poble de muntanya hi ha gent que sap amb exactitud quins són els bolets més bons i, cosa més important, on se'n troben, però, és clar, no ho expliquen.

En Joan Casanoves és un home gran de la Pobla de Lillet: "Tinc més de deu llocs secrets i no perilla pas que digui a ningú on són. Potser abans de morir ho diré a algú". En Joan coneix els boscos de la Pobla com casa seva. Va començar a voltar-hi que tenia nou anys, i tota la seva vida ha estat lligada al bosc i als bolets. Jubilat i sense família, la jornada d'en Joan comença a quarts de vuit i s'allarga fins a la una del migdia. I, si

Aniversari

Enguany ha fet 25 anys que començarem la nostra tosca. Eren temps difícils. Molts ens animaren a seguir, a créixer, a consolidar-nos. Joan Fuster, Salvador Espriu ens recolzaren amb el seu esperit i amb escrits que ens dedicaren. Més endavant Josep M. Espinàs. Artistes plàstics com Ràfols Casamada, Joan Pere Viladecans, Arranz Bravo - Bartolozzi, Hernández Pijoan, Daniel Argimon, ens han il·lustrat els nostres catàlegs al llarg d'aquests anys. Molts i molts compatriotes d'arreu dels Països Catalans han dipositat la seva confiança en nosaltres i han pogut gaudir del nostre servei, un servei que procurem donar a la mida de cadascú i amb la seriositat que sustenta l'experiència de tots aquests anys. A tots els hi volem donar les gràcies.

També volem animar a tots aquells que per la seva joventut no ens coneixen, a posar-se en contacte amb nosaltres.

(vegeu la pàgina següent...)

cal, a la tarda continua. Està il·lusionat amb les perspectives d'aquesta temporada: "Aquest any ha plogut tard, això vol dir que hi haurà més bolets, perquè feia un parell d'anys que no se'n trobaven". Equipat amb un cistell, un bastó i un ganivet que li fa de collidor, en Joan recorre cada dia els boscos del Berguedà, i no hi ha dia que no n'agafi quatre quilos, principalment rovellons —ara, de mocoses, poques, perquè la mocosa (o llenega) es fa més cap a Solsona, diu.

Però, si el Joan en cull en un dia uns quatre quilos, en Lluís Fígols, de Berga, assegura que pot arribar-ne a collir divuit, que no vol pas dir que no li costin una feina: "Costa molt de trobar-ne, encara que, si tens paciència, sempre trobes allò que cerques". I molta se n'ha de tenir, de paciència, sobretot els caps de setmana, quan els boscos s'omplen de boletaires de ciutat. L'educació boletaire sembla que hagi pujat una mica aquests darrers anys. En Lluís se'n congratula: "Sembla que la situació ha canviat força, que paren més compte. Any enrere hi havia

gent que ho aixafava tot". De la mateixa opinió és el president de la Societat Catalana de Micologia: "de mica en mica la gent s'han anat informant, i fins i tot hi ha qui compra llibres, encara que no es pot evitar que la gent de ciutat culli molts bolets i després els llenci. Carreguen tot el que troben i després, quan baixen al poble, demanen si és bo".

Saber-ne collir. Precisament per evitar la destrossa que feia tanta

JORDI PLAY

gent, va sorgir la idea del carnet de boletaire. Des del Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya, però, diuen que aquest carnet no ha passat d'esborrany.

Per començar un boletaire no ha d'anar al bosc amb un rasclat ni amb res que s'hi assembla. No s'ha de gratar el terreny, perquè es pot fer malbé la gleba i, per tant, matar un erol de bolets. Els bolets s'han de veure a simple vista i, en tot cas, se n'aparten la fullaraca o les branques amb un bastó i amb molt d'esment. Finalment, s'han de collir bé. D'entrada, només s'han d'agafar els bolets ben coneguts, tallant-los pel peu amb un ganivet, perquè així se'n salva l'arrel. Però, en aquest punt, no tothom pensa igual. En Joan Casanoves, per exemple, creu que hi ha bolets, com ara el rovelló, que no volen ser tallats, i assegura que això de tallar-los són romanços de jovent. Si s'agafen amb els dits, cal posar-hi, igualment, molta cura. Una cosa sí que va a missa, i és que el bon boletaire no deixa rastre del seu pas. I no duu mai els bolets en una bossa de plàstic o en una capsa tancada, que s'hi fan

Conèixer els bolets és prou difícil sense una bona pràctica, tret, potser, del rovelló. Sense comptar les varietats més petites, de bolets grossos n'hi ha unes dues mil espècies, dels quals, uns dos-cents són comestibles, uns trenta tòxics i dotze mortals.

